

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3682/2020
01.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владислав Јанаћковић, адвокат из ..., против тужене Addiko Bank А.Д. Београд, правног следбеника Нуро Alpe-Adria Bank А.Д. Београд, чији је пуномоћник Јелена Јовановић, адвокат из ..., ради поништаја споразума, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5162/2019 од 05.12.2019. године, у седници одржаној 01.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5162/2019 од 05.12.2019. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани захтеви парничних странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 3244/17 од 10.06.2019. године, која је исправљена решењем истог суда од 20.08.2019. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се према туженој утврди да је без правног дејства Споразум сачињен пред Општинским судом у Нишу (очигледном грешком у писању наведено Основним судом у Нишу) у извршном предмету Ив 3068/08 од 15.05.2008. године, почев од 28.05.2009. године па надаље. Ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове поступка од 395.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 5162/2019 од 05.12.2019. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужиле и потврђена пресуда Вишег суда у Нишу П 3244/17 од 10.06.2019. године, која је исправљена решењем истог суда од 20.08.2019. године. Ставом другим изреке одбијен је захтев којим је тужена тражила да јој се досуде трошкови другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију тужиле.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности а у поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени одредаба ЗПП, при чему другостепена пресуда садржи оцену свих жалбених навода који су од одлучног значаја.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужене и Д.О.О. МАХОН Ниш као клијент, закључили су 14.05.2008. године Уговор о дугорочном кредиту ... -.../..., којим је банка клијенту одобрила дугорочни кредит од 250.000 евра у динарској противвредности, да је у циљу обезбеђења потраживања банке дужност клијента, између осталих, била да успостави založno право – споразумну хипотеку у корист банке на непокретностима у својини zaloжног дужника, овде тужиле. На рочишту одржаном пред Општинским судом у Нишу 15.05.2008. године, правни претходник тужене као поверилац, Д.О.О. МАХОН Ниш као дужник и овде тужилца као zaloжни дужник закључили су Споразум о обезбеђењу новчаног потраживања Ив 3068/08, којим су се сагласили да се у циљу обезбеђења потраживања повериоца по Уговору о дугорочном кредиту од 14.05.2008. године заснује zaloжно право на непокретностима у својини zaloжног дужника, а решењем Ив 3068/08 од 15.05.2008. године одређена је и спроведена укњижба zaloжног права у корист повериоца на непокретностима zaloжног дужника.

Између Д.О.О. МАХВЕТОН Ниш као преузимаоца, Д.О.О. МАХОН Ниш као дужника и правног претходника тужене као повериоца закључен је 28.05.2009. године Уговор о преузимању дуга (из Уговора о дугорочном кредиту од 14.05.2008. године), а истог дана закључен је и Уговор о реструктурирању кредита – дугорочни кредит ... -.../... између банке и преузимаоца, као клијента, којим је предвиђено да се реструктурирају све обавезе које подразумевају клијентова дуговања по основу главнице, уговорене камате и обрачунате затезне камате по основу Уговора о одобрењу прекорачења по текућем рачуну од 01.07.2008. године и Уговора о дугорочном кредиту од 14.05.2008. године, закључених између клијента и банке, а наведеним Уговором о реструктурирању кредита банка је одобрила клијенту дугорочни кредит од 284.596,81 евра у динарској противвредности. На рочишту одржаном пред Општинским судом у Нишу 01.06.2009. године, правни претходник тужене као поверилац, Д.О.О. МАХВЕТОН Ниш као дужник, тужилца и ББ као zaloжни дужници, закључили су Споразум о обезбеђењу новчаног потраживања Ив 3794/09, којим су се сагласили да се у циљу обезбеђења потраживања повериоца по Уговору о реструктурирању кредита од 28.05.2009. године заснује zaloжно право на непокретностима у својини zaloжних дужника, а решењем Ив 3794/09 од 01.06.2009. године одређена је и спроведена укњижба zaloжног права у корист повериоца на непокретностима zaloжних дужника. Решењем Службе за катастар непокретности од 01.11.2017. године дозвољен је упис хипотеке на основу Споразума о обезбеђењу новчаног потраживања Ив 3794/09 од 01.06.2009. године. Тужилца тужбом у овој правној ствари тражи да се према туженој утврди да је без правног дејства споразум сачињен пред Општинским судом у Нишу у извршном предмету Ив 3068/08 од 15.05.2009. године, почев од 28.05.2009. године па на даље.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права одбили тужбени захтев тужиље, закључивши да је предметни споразум о обезбеђењу новчаног потраживања закључен у складу са одредбом члана 270. и 271. Закона о извршном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 125/04), те да тако закључен споразум није противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, због чега нису испуњени услови за утврђење његове ништавости у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи и разлози ревизије тужиље којима се правноснажна пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 103. Закона о облигационим односима прописано је да уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима ништав је ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго (став 1).

Одредбом члана 43. Закона о хипотеци („Сл. гласник РС“, бр. 115/2005,... и 83/2015) прописано је да хипотека престаје исписом из регистра непокретности у који је била уписана, у складу са законом (став 1), испис хипотеке врши се на захтев дужника, власника или повериоца, ако обезбеђено потраживање престане на начин дозвољен законом (став 2), док је одредбом члана 44. истог закона прописано да је поверилац дужан да дозволи брисање хипотеке уколико му је потраживање у целости исплаћено, односно ако су испуњени услови прописани у Закону о хипотеци (став 3).

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другосепеног суда да је тужилца постављеним тужбеним захтевом тражила да се утврди да је предметни споразум ништав. У конкретном случају на рочишту одржаном пред Општинским судом у Нишу 15.05.2008. године, правни претходник тужене као поверилац, Д.О.О. МАХОН Ниш као дужник и овде тужилца као заложни дужник закључили су Споразум о обезбеђењу новчаног потраживања Ив 3068/08, којим су се сагласили да се у циљу обезбеђења потраживања повериоца по Уговору о дугорочном кредиту од 14.05.2008. године заснује заложно право на непокретностима у својини заложног дужника, а решењем Ив 3068/08 од 15.05.2008. године одређена је и спроведена укњижба заложног права у корист повериоца на непокретностима заложног дужника. Имајући у виду да је предметни споразум, који је закључен у складу са одредбом члана 270. и 271. Закона о извршном поступку, закључен сагласношћу воља уговорних страна и исти је прихваћен и усвојен решењем Општинског суда у Нишу Ив 3068/08 од 15.05.2008. године и као такав производи правно дејство према уговорним странама, те како наведени споразум није противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, правилан је закључак нижестепених судова да нису испуњени услови за утврђење његове ништавости у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима.

Наводи ревизије да је предметни споразум остао без правног основа, јер је Уговор о дугорочном кредиту од 14.05.2008. године престао да постоји у моменту закључења Уговора о преузимању дуга од 28.05.2009. године су без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Наиме, у конкретном случају, предмет тужбеног захтева није утврђење да је престало потраживање које хипотекарни поверилац, овде тужена има по основу Уговора о дугорочном кредиту од 14.05.2008. године према Д.О.О. МАХОН Ниш, већ утврђење да је ништав Споразум о обезбеђењу

новчаног потраживања Ив 3068/08 (који су закључили правни претходник тужене као поверилац, Д.О.О. MAXON Ниш као дужник и овде тужиља као заложни дужник, а на основу ког споразума је решењем Општинског суда у Нишу Ив 3068/08 од 15.05.2008. године одређена и спроведена укњижба заложног права у корист повериоца на непокретностима заложног дужника и на основу ког решења је по тврдњи ревидента покренут извршни поступак у предмету И 6365/11). Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да се не може утврдити да је споразум ништав зато што је потраживање које је тим споразумом обезбеђено престало. Стога су правилно нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиље.

Такође, имајући у виду цитиране одредбе Закона о хипотеци, којима је прописано да хипотека престаје исписом из регистра непокретности у који је уписана у складу са законом ако обезбеђено потраживање престане на начин дозвољен законом, као и да се испис хипотеке врши само кад је потраживање намирено у целости под условима предвиђеним чланом 44. Закона о хипотеци, то је имајући у виду наведено те чињеницу да је тужиља пред надлежним судом поднела тужбу ради утврђења да је престало потраживање овде тужене као хипотекарног повериоца према тужилји, по Споразуму о обезбеђењу новчаног потраживања Ив 3068/08, то тужиља у зависности од исхода тог спора евентуално може пред надлежним органом управе – Републичким геодетским заводом, Служба за катастар непокретности захтевати испис заложног права уколико за то буду испуњени услови.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Одлука о захтевима странака за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у ставу другом изреке, донета је применом члана 165. став 1. у вези чланова 153. и 154. Закона о парничном поступку. Ревизија тужиље је одбијена, па зато тужиља нема право на накнаду трошкова поступка по том ванредном правном леку, а трошкови одговора тужене на ревизију тужиље, по налажењу Врховног касационог суда, нису били неопходни за вођење ове парнице.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић